

ЁДДА ТУТИНГ! ЭСЛАТМА!!!

Табийий газдан фойдаланишда қондаларга риоя этмаслик авария ва бахтсиз ҳодисаларга сабаб бўлади.

ҚАТЪИЙЯН ТАҚИҚЛАНАДИ!!!

- Қорхонада газдан хавфсиз фойдаланиш бўйича бўйруқ билан бариқтирилган жавобгар шахслардан бошқа ишчи ходимларнинг газ ускуналарини бошқариши, фойдаланиши;
- Қозонхона ва газ ускуналари ўрнатилган хоналардан бошқа мақсадларда фойдаланиш, дам олиш ва ухлаш мақсадларида фойдаланиш;
- Газда ишлайдиган қурилмаларини ўзбошимчлик билан газ тармоқларига улаш, жойини ўзгартириш, алмаштириш ва таъмирлаш;
- Газда ишлайдиган қурилмалар ўрнатилган биналарни меъёрий шартларга тўғри келмаган ҳолда қайта режалаштириш;
- Газда ишлайдиган қурилма, тўтув ва вентиляция (шамоллатиш) тизимлар конструкциясига ўзбошимчлик билан ўзгартириш қилиш, вентиляция (шамоллатиш) каналларини тўсиб қўйиш, мўриларни тозалаш учун мўлжалланган "қарман" ва люкларни беркитиб ташлаш;
- Ёпиқ ойналар (форточка), жалюзали панжаралар, вентиляция (шамоллатиш) каналлари панжаралари ёпиқ бўлганда, ванна ва ошхона эшиклари остида тешиклар ҳамда мўри ва вентиляция (шамоллатиш) каналларида тортиш кучи(тяга) йўқлигида газ қурилмаларидан фойдаланиш;
- Мўри ва вентиляция каналларини текширилганлиги ҳамда созинги тўғрисидаги далолатномалар мавжуд бўлмаганда газдан фойдаланиш;
- Хавфсизлик ва бошқарини автоматикасини ўзбошимчлик билан ўчириш, газ жиҳозлари, автомастика ва қурилма носоз бўлганда улардан фойдаланиш;
- Ишлаб турган газ қурилмаларини қаровсиз қолдириш, назоратсиз қолдириш;
- Носоз газ ускуна ва жиҳозларини ўзбошимчлик билан таъмирлаш;
- Табийий газ бор ёки йўқлигини билиш учун олов ёқиб текшириш (одада бу мақсадларда совунли эмальсия ёки махсус қурилмалардан фойдаланиш лозим);

ДИҚҚАТ!

Бинода (хонада) газ ҳиди пайдо бўлганда, дарҳол газ қурилмаларининг жўмрақларини беркитиб, дераза ва эшикларни очиб, елвизак (шамоллатиш) ҳосил қилиш ва телефон орқали 104 авария хизматини чақириб зарур. Олов ёқмаслик, чекмаслик, электр ёригиш асбоблари ва электр қурилмаларини ёқмаслик, электр қўнғироқлардан фойдаланмаслик, газланган ҳудуддан одамларни ташқарига чиқариш керак.

Газдан фойдаланиш қоидаларига риоя қилмаслик инсон ҳаёти учун ХАВФЛИ бўлиши мумкин!

Нафақат яқинларингиз ҳаёти ва мулки оқинда, балки бошқа фуқаролар оқиндаги ўз шахсий жавобгарлигингизни УНУТМАНГ!!!

ХАВФСИЗЛИГИНГИЗ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА!

Бир нусхасини олдим.

ИМЗО _____ 2022 йил " ____ " _____

NGT AKSIYADORLIK JAMIYATI

ТАБИЙИЙ ГАЗНИ УЛГУРЖИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ ВА ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ

№ 2 - 22/35

Навоний 2022 йил

Табний газни улгуржи истеъмолчиларга етказиб бериш ва қабул қилиш
ШАРТНОМАСИ
2022 йил "21" 01 2022 -сон

Навоий ш.
(шартнома тузилган жой)

Низом асосида фаолият юритувчи Қорқатов Муҳаммад Қосимович
(Истеъмолчи томони)

(кейинги ўринларда "Истеъмолчи" деб аталади), раҳбари Р. Ҳасанов бир
томондан ҳамда Низом ва 2021 йил "16" ноябрда берилган 02-19-48/8494-сонли
ишончнома асосида фаолият юритувчи "Худудгазтаъминот" АЖ "Худудгаз Навоий"
таъъминоти филиали (кейинги ўринларда "Етказиб бериучи" деб аталади), раҳбари
в.в.б Н.С.Ғаффаров иккинчи томондан, қуйидагилар тўғрисида мазкур шартномани
туздилар:

1. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

1.1. Етказиб бериучи ўз зиммасига газ тармоқлари орқали Истеъмолчининг
келтирилган буюртмаомаси бўйича табий газ (кейинларда ўринларда газ деб аталади)
етказиб бериш мажбуриятини олади, Истеъмолчи эса ўз зиммасига ушбу шартноманинг
1.4-бандида кўрсатилган ҳажмда газни қабул қилиш мажбуриятини олади ҳамда
тўловларни белгиланган нарх бўйича ўз муддатида амалга оширади.

1.2. Етказиб бериучи газни ушбу шартномага ва газлаштириш лойиҳасига мувофиқ,
газдан фойдаланиш учун стандартлаштирилган ва сертифицикага эга газ курилмалари,
шунингдек, электрон газни ҳисоблаш приборлари (кейинги ўринларда ҳисоблаш
приборлари деб аталади) мавжуд бўлганда етказиб беради.

1.3. Истеъмолчи Етказиб бериучига тасдиқланган метрларга (Табий газдан
фойдаланиш қондаларининг 6-бандига) асосан ишлаб чиқариладиган маҳсулотга (ёки
кўрсатилган хизмат) нисбатан келгуси йилда газга асосланган эҳтиёжин тақдим этади.
Истеъмолчи жорий йилнинг 15 июль кунига қадар келгуси йилда истеъмол
қилиниши тахмин қилинаётган газ ҳажми бўйича буюртма беради.

1.4. Истеъмолчи билан келишилган буюртма бўйича етказиб бериладиган
газ ҳажми техник шартларда белгиланган босим ва ҳажмда 2022 йилда
куб.м, нархи _____ минг сўмни ташкил қилади, жумладан чораклар ва ойлар
бўйича қуйидагича тақсимланади:

I чорак	8000	мингкуб.м,	январь	3000	февраль	2500	март	2500
II чорак		мингкуб.м,	апрель		май		июнь	
III чорак		мингкуб.м,	июль		август		сентябрь	
IV чорак	4500	мингкуб.м,	октябрь		ноябрь	2000	декабрь	2500

Етказиб бериучи томонидан хизматларни тўлик ҳажмда кўрсатиш учун магистрал
ва газ таъминоти тармоқларининг ишлаши издан чиққан тақдирда, Ўзбекистон
Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 24 декабрдаги 277-сон қароридан кейин
этилган стратегик ва иқтисодий аҳамиятга эга Истеъмолчиларга 20 йилда зарур бўлган
табий газнинг минимал ҳажми _____ минг куб метрни, шу жумладан чораклар ва
ойлар бўйича қуйидагича ташкил қилади:

I чорак	2000	мингкуб.м,	январь	3000	февраль	2500	март	2500
II чорак		мингкуб.м,	апрель		май		июнь	
III чорак		мингкуб.м,	июль		август		сентябрь	
IV чорак	4500	мингкуб.м,	октябрь		ноябрь	2000	декабрь	2500

1.5. Агар, Истеъмолчи ойлар бўйича бўлинган буюртмаомани тақсим этмаса,
Етказиб бериучи томонидан чорак учун ажратилган табий газ ҳажми ойлар бўйича бир
хил миқдорда тақсимланади.

1.6. Етказиб бериучи Истеъмолчи буюртмаларини табий газ ресурсларининг ва
газни тақсимлашнинг тасдиқланган балансига мувофиқ ажратилган ҳажмлар доирасида

10.3. Шартнома шартларини бир томонлама рад этishi ва бир томонлама ўзгартиришга йўл қўйилмайди, қонунда белгиланган ҳолатлар бундан мустасно.

XI. ФОРС-МАЖОР ҲОЛАТЛАР

11.1.1. Томонлар:

а) табиий офатлар;

б) магистрал газ қурувларида ва газ тармоқларида, газни қайта ишлаш қорхоналари ва газ қазибчиқариш жойларида қутилмаган авария вазиятлари юзага келганда, шунингдек энгил бўлмас кучлар тугайли содир бўлган табиий офатлар, хусусан, сел, ёнғир, суя тошқини, ёнгин чиқиши, ер қимирлаши, вирус тарқалиши ва пандемия даврида ҳамда Хукумат қарорига асосан тарафлар шартнома бўйича ўз мажбуриятларини бажариш имкони бўлмагача жавобгарликка жабб этилмасдан, газ етказиб беришни тўхтатиш, қисқартириш ёки муносабатларини тўхтатиш ҳужужига эга бўлади.

11.2. Форс-мажор ҳолатлар юзага келган тақдирда, тарафлар ҳар қандай алоқа воситаси ёрдамида бир-бирини хабардор қилиши керак.

11.3. Агар, кўрсатилган ҳолатлар 90 кундан ортиқ кун мобайнида сақланиб турса, томонлар музокаралар қўли билан шартномани келгусида бажариш тўғрисидаги қарор қабул қиладилар.

XII. ШАРТНОМАНИНГ АМАЛ ҚИЛИШИ

12.1. Ушбу шартномага ўзгартириш ва қўшимчалар ёзма равишда расмийлаштирилши ҳамда тарафлар томонидан имзоланши керак.

12.2. Бюджет таъқиқотлари учун шартнома Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 28 февралдаги ПК-594-сон қарорига асосан Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорига асосан тарафлар шартнома бўйича ўз мажбуриятларини бажариш имкони бўлмагача жавобгарликка жабб этилмасдан, газ етказиб беришни тўхтатиш, қисқартириш ёки муносабатларини тўхтатиш ҳужужига эга бўлади.

12.3. Шартнома **2022** йил 31 декабрдан бўлган муддатга тузилган. Шартноманинг муддати тугатилган кейин, агар томонлардан бири шартномани бекор қилиш тўғрисида талаб билан мурожаат қилмаган бўлса, шартнома кейинги йилга ўзайтирилган ҳисобланади.

Бюджет таъқиқотлари учун шартнома бир йилга тузилади, шартноманинг муддати тугатилган кейин, агар томонлардан бири шартномани бекор қилиш тўғрисида талаб билан мурожаат қилмаган бўлса, шартнома кейинги йилга ўзайтирилган ҳисобланади. Бюджетдан маблағ олувчилар ҳар йили **"2022"** йил 31 декабр санасига амал қилишлари лозим.

12.4. Томонларнинг ушбу шартнома бўйича даъволари даъво қабул қилинган кундан бошлаб 30 кун мобайнида кўриб чиқилад.

XIII. ЯҚУНЛОВЧИ ҚОНДАЛАР

13.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 июлдаги "Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмининг такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги №6010-сон Фармони қабул қилиниши муносабати билан Табиий газни улгуржи истеъмолчиларга етказиб бериш жараёнида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Мажбурий ижро бюросининг (БЮРО) барча ваколатлари 2020 йилнинг I-августига қадар амалда бўлади.

13.2. Ушбу шартнома томонларининг ҳар бири учун иккин нусхада тузилган, иккала нусхаси ҳам бир хил юридик кучга эга.

кўригидан метрологик аттестация ўтказиш мuddати тугатган кундан қийсолов кўригидан ёки метрологик аттестация ўтказиш учун ечилиган кунгача бўлган вақтга;

е) ҳисобга олиш прибори ёки ўлчов комплексининг қисмларига ўрнатилган тамгаларнинг бутлиги бузилганда – охириги кўрик ёки газ таъминоти таъқиқоти вақтин бориб кўрилган вақтдан бошлаб, лекин бир ҳисоб-китоб давридан кўп бўлмаган вақтга;

ж) ҳисобга олиш приборини ўрнатилган вақтдан бошлаб – охириги кўрик ёки газ таъминоти таъқиқоти вақтини бориб кўрилган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача бўлган вақтга;

з) газни тарқатиш тармоқларининг метрологик режимини бузилган газ қурувларида ёки ГТЛларда асбоб-ускуналар ўрнатилганда - охириги кўрик ёки газ таъминоти таъқиқоти вақтини бориб кўрилган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача бўлган вақтга;

и) Газ ҳисоблаш ускунасининг конфигурацияларига ноқонуний тарзда таъқиқ таъсир кўрсатилган ҳолда табиий газни истеъмол қилиш ҳолатлари аниқланганда – таъқиқ таъсир кўрсатилган кундан бошлаб (агар аралашув кунини ва фактини таъқиқловчи ҳужжатлар мавжуд бўлса), бироқ даъво мuddатидан ортиқ бўлмаган мuddатга;

к) ҳисобга олиш приборининг хотирасида сақланган архив маълумотларини йўқотиш, газ ўлчашни автоматлаштирилган тизимдан ҳисобот ойда маълумотлар олиш имкони бўлмаганда ёки етказиб берувчининг оператив журналиридан олинган маълумотлар бўлмаган тақдирда. (Ҳисоб-китоб учун ТҲНАТ (АСКУТ) тизими жорий қилинган истеъмолчиларда ҳисобот дaври учун архив маълумотлари мавжуд бўлмаган ҳолларда истеъмол қилинган табиий газ ҳажмлари тўғрисидаги маълумотлар ТҲНАТ тизимидан қайд этилган маълумотлардан олинади);

л) газ истеъмоли ҳажмлари ҳисобга олиш приборининг руҳсат этилган максимал ўлчов чегарасидан ортиқча бўлганда, пломбаланмаган газ жиҳозларидан фойдаланилган газ учун ҳисоб-китоблар охириги хатловдан ўтказиш даволатномаси тузилган кундан, хатлов даволатномаси мавжуд бўлмаганда эса – газ таъминоти таъқиқоти вақтини томонидан охириги марта бориб кўрилган кундан амалга оширилади;

м) таъқиқоти ҳужжатларини расмийлаштирмастан истеъмолчи томонидан қўшимча газ қурилмаси ўрнатилган ҳолати аниқланганда (қўшимча газ аниқловларини ўрнатиб олиб фойдаланаётганлик факти бўйича асослангирувчи ҳужжатлар мавжуд бўлганда) - бир ҳисоб-китоб даврига;

3.18. Истеъмолчининг ҳисобга олиш прибори газ ҳажмининг пастки чегараси ётида сарфлаганда, газ ҳажми ҳисобга олиш прибори ва/ёки ўлчов комплексининг метрий-техник ҳужжатларида кўрсатилган ўлчовининг пастки чегарасида олинади.

3.19. Етказиб берувчи томонидан етказиб берилган газ ҳажмининг ишончилигига таъсир кўрсатувчи ўлчов комплекслари ва ҳисоблаш приборларининг ишлаши бузилган ҳолатлар аниқланганда, Етказиб берувчи "Ўстандарт" агентлиги бўлинмаларида ўлчов комплекслари ва газни ҳисоблаш приборларини экспертизадан ўтказишни талаб қилиш ҳужужига эга.

Агар ўлчов комплекслари ва ҳисоблаш приборлари носоз бўлса, экспертизадан ўтказганлик учун тўловлар Истеъмолчи томонидан, соз ҳолатда бўлганда эса – экспертиза ўтказилиши талаб қилган Тараф томонидан амалга оширилади.

3.20. Агар ҳисобга олиш прибори ишдан чиққанда ёки ҳисобга олиш прибордан газ сизиб чиқши ҳолатлари аниқланган тақдирда Истеъмолчи 24 соат ичида Етказиб берувчига бу ҳақда хабар бериши шарт. Шунингдек қорхонадаги газ ишлаётган асбоб-ускуналарини ишлаш графигини тузиши ва ишламайдиган газ асбоб-ускуналарини Етказиб берувчи билан биргаликда ўчириб тамғаланишини таъминлаши шарт.

3.21. Ҳисобга олиш приборларида газ сизиб чиқши ҳолати аниқланган тақдирда қайта ҳисоб-китоблар охириги кўрик ёки газ таъминоти таъқиқоти вақтини бориб кўрилган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача, лекин даъво мuddатидан кўп бўлмаган даврда амалга оширилади. (O'z DSt 8.586 га кўра газни аниқлаш тизимлари терметрик ҳолатда бўлиши керак).

- газ тармоқларида ёки газдан фойдаланиш ускунасида вужудга келган табиий газ сизиб чикши холати ҳақида газ таъминоти ташкилоти диспетчерлик хизматларининг зудлик билан хабардор қилиш;

- ўзининг газ тармоқлари дахлсизлигини таъминлаш ва эҳтимони бўлган руҳсатсиз ўлашларни аниқлаш мақсадида уларни ва улардаги ускуналарни мунтазам равишда кўзда кечириб чиқиш;

- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларида сертифициланмаган, газлаштириш лойиҳасига (ЛПХ) мувофиқ бўлмаган газдан фойдаланиш ускунасининг ўлашишига йўл қўймаслик;

- газ етказиб берувчи вақиллари ва "Ўзнефтегазлекция" ходимларининг (тегишли гувоҳнома кўрсатилган тақдирда) табиий газни истеъмол қилишни ҳисобга олиш приборларини ва ёки газдан фойдаланиш ускунасини куннинг исалган вақтида эркин кўздан кечиришни таъминлаш;

- газдан фойдаланиш ускунасидаги носозликларни (бундай турдаги ишларни бажариш хужукига эга бўлган ихтисослаштирилган бригадалар ёки ходим ёрдамида) бартараф эттиш;

- табиий газ истеъмолчини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг ишлашига тўсқинлик қилувчи ҳаракатларни амалга оширмаслик, уларнинг қасдан бузилишига йўл қўймаслик ва ўрнатилган тамгаларнинг бутуллигини таъминлаш;

- табиий газ истеъмолчини ҳисобга олиш приборлари ишидаги носозлик аниқланган тақдирда, газ таъминоти ташкилотини ўзи учун қулай шаклда дарҳол хабардор қилиш.

- Газ тармоғи бўлиниши чегарасида табиий газ сарфи бўйича маълумотларни масофадан олиш имкониятини берувчи газ истеъмолчини ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган (ПТХНАТ-АСКУ) тизимига уланган ҳисоблаш приборлари Истеъмолчи томонидан ўрнатилш.

7.4. Истеъмолчи Етказиб берувчидан қуйидагиларни талаб қилиш хужукига эга:

- етказиб берилган табиий газнинг аниқланган ҳажмига ва бошқа параметрларга норози бўлган тақдирда, Етказиб берувчининг табиий газни истеъмолчини ҳисобга олиш приборлари ишлашининг ишончилигини текшириш учун комиссия ташкил этиш;

- табиий газнинг стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларда кўзда тутилган сифатда ва етказиб бериш режимида риоя қилган ҳолда узатишни;

- табиий газни етказиб бериш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун тўланган суммани қайтартиш;

- табиий газни етказиб бериш шартномасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

- табиий газни етказиб бериш тўхтатилганда, зарарни қоплашни талаб қилиш (шартноманинг 2.5 ва 6.1. бадалари бундан мустасно);

- газ етказиб беришни вақтинча тўхтатишни.
Истеъмолчи қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа хужжатларга эга бўлиши мумкин.

VIII. ТАРАФЛАРНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

8.1. Етказиб берувчи Истеъмолчига газ етказиб бериш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тўлиқ етказиб берилмаганлиги оқибатида етказилган моддий зарар ва бой берилган фойдани белгиланган тартибда қоплайди.

Етказиб берувчи газни етказиб бермаганлик ёки тўлиқ етказиб бермаганлик учун қуйидаги ҳолларда жавобгар ҳисобланмайди:

а) Истеъмолчи томонидан газ таъминоти тармоқларига қўшимча газдан фойдаланиш ускунасини руҳсатсиз ўлаш холати аниқланганда;

б) фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;

в) қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда.

4.12. Ҳисоб-китоб ойда етказиб берилган табиий газ ҳажми Етказиб берувчи вақиллари томонидан табиий газ истеъмолчини ҳисобга олиш приборидан кўрсаткичларини ёзиб олиш (ПТХНАТга уланган, шунингдек, табиий газни истеъмол қилишни ҳисобга олиш приборларида эга бўлмаган ва белгиланган метрлар бўйича ҳисоб-китоб қилинган истеъмолчилар бундан мустасно) асосида, кейинчалик ёзиб олинган кўрсаткичлар Fossa тизимига киритиш, шунингдек, истеъмолчилар томонидан табиий газ истеъмолчини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини интерактив хизматлар воситалариндан фойдаланган ҳолда киритиш орқали аниқланади.

4.13. Шартноманинг 4.12-бадида асосан кўрсаткич олинганидан сўнг кейинги ойнинг 5 кунига қадар Етказиб берувчи томонидан ҳисоб-китоб ойн учун газ етказиб бериш-қабул қилиш далолатномаси расмийлаштирилади. Расмийлаштирилган газ етказиб бериш-қабул қилиш далолатномасига асосан истеъмолчига электрон ҳисоббарак-фактура юборилади.

4.14. Етказиб берувчи Истеъмолчи ўртасидаги ҳисоб-китобларнинг ҳаққонийлигини таъминлаш учун ҳисобот дарида газни етказиб бериш-қабул қилиш далолатномаси Истеъмолчида қуйидаги техник ҳужжатлар мавжуд бўлганда расмийлаштирилади:

а) газни ҳисоблаш прибори ҳотирасидан ҳисобот дари учун олинган (кўчирма) архив маълумотлари;

б) Истеъмолчига тақдим этилган, Истеъмолчининг бўлиниши чегарасига бўлган жойдаги газ тармоқлари ва ГТҚлардаги технологик йўқотилларнинг ҳажми тўртасидаги далолатноманинг мавжудлиги; Бунда Истеъмолчи балансида бўлган газ тармоқлари ва ГТҚдаги технологик йўқотиллар Истеъмолчи ҳисобига олиб борилади.

4.15. Истеъмолчи ойнинг 7 кунидан кечиктирмасдан Етказиб берувчидан ҳисоб-китоб ойн учун газ етказиб бериш ва қабул қилиш далолатномасини қабул қилиб олади, имзолайди ва бир нусхасини Етказиб берувчига жўнатилади. Расмийлаштирилган газ етказиб бериш-қабул қилиш далолатномасига асосан электрон ҳисоббарак-фактура қабул қилади.

4.16. Табиий газни етказиб бериш-қабул қилиш далолатномасини имзоламаслик ёки уни эътирозлар билан имзолаш Истеъмолчини кўрсатиб ўтилган табиий газ ҳажмлари учун тўловлардан озод қилмайди. Узатилган ёки қабул қилинган газ миқдорини аниқлашдан норози бўлган томон далолатномада норозилик сабабларини мажбурий акс эттириш йўли билан ҳисоб-китоб қилиш ойн тугагандан кейин 10-кунгача бошқа томонга бу тўғрида маълум қилиб, сўнг далолатноманинг бир нусхасини Етказиб берувчи вақилга тақдим қилади. Ушбу масалани ўзaro хал этиш имконияти бўлмаганда, келишимовчилик сабаблари белгиланган тартибда кўриб чиқилиши керак.

4.17. Истеъмолчидан дебиттор қарзларни ундиритиш Етказиб берувчи томонидан қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

4.18. Газ узиб қўйилганидан сўнг ўзбошимчилик билан қайта уланганда, истеъмол қилинган газ ҳажми ва унинг қиймати газ узиб қўйилган кундан бошлаб, уланган газдан фойдаланиш ускунасининг бир сутқада 24 соат ичида тўлиқ қувват билан ишлаб туриши ҳисобидан аниқланади.

4.19. Газ учун амалдаги тарифлар (нарихлар) ўзгарган тақдирда, Етказиб берувчи бу ҳақдаги ахборотни ўн беш кун оидин оммавий ахборот воситалари орқали хабардор қилади. Газ учун тарифлар ўзгарганида, мазкур шартнома ўз кучида қолади, истеъмол қилинган газ учун тўлов эса янги тариф асосида, у қонунда белгиланган тартибда қучга қилгандан сўнг амалга оширилади. Бунда истеъмолчи табиий газнинг асосан тарихидада тўланган ҳажми учун тўлов қунидан бошлаб қўли билан кейинги 1 ой қўшимча тўлов тўлашдан озод қилинади.

ЁДДА ТУТИНГ! ЭСЛАТМА!!!

Табиий газдан фойдаланишда қондаларга риоя этмаслик авария ва бахтсиз ҳодисаларга сабаб бўлади.

ҚАТЪИЙЯН ТАҚИҚЛАНАДИ!!!

- Корхонада газдан хавфсиз фойдаланиш бўйича буйруқ билан бириктирилган жавобгар шахслардан бошқа ишчи ходимларнинг газ ускуналарини бошқариши, фойдаланиши;
- Қозонхона ва газ ускуналари ўрнатилган хоналардан бошқа мақсадларда фойдаланиш, дам олиш ва ухлаш мақсадларида фойдаланиш;
- Газда ишлайдиган қурилмаларини ўзбошимچалик билан газ тармоқларига улаш, жойини ўзгартириш, алмаштириш ва таъмирлаш;
- Газда ишлайдиган қурилмалар ўрнатилган биноларни меъёрий шартларга тўғри келмаган ҳолда қайта режалаштириш;
- Газда ишлайдиган қурилма, тутун ва вентилация (шамоллатиш) тизимлар конструкциясига ўзбошимчалик билан ўзгартириш киритиш, вентилация (шамоллатиш) каналларини тўсиб қўйиш, мўриларни тозалаш учун мўлжалланган "қарман" ва люкларни беркитиб ташлаш;
- Ёпиқ ойналар (форточка), жалюзали панжаралар, вентилация (шамоллатиш) каналлари панжаралари ёпиқ бўлганда, ванна ва ошхона эшиклари остида тешиклар ҳамда мўри ва вентилация (шамоллатиш) каналларида тортиш кучи(таъга) йўқлигида газ қурилмаларидан фойдаланиш;
- Мўри ва вентилация каналларини текширишчанлиги ҳамда сезилги тўғрисидаги далолатномалар мавжуд бўлмаганда газдан фойдаланиш;
- Хавфсизлик ва бошқариш автоматикасини ўзбошимчалик билан ўчириш, газ жихозлари, автоматика ва қурилма носос бўлганда улардан фойдаланиш;
- Ишлаб турган газ қурилмаларини қаровсиз қолдириш, назоратсиз қолдириш;
- Носос газ ускуна ва жихозларини ўзбошимчалик билан таъмирлаш;
- Табиий газ бор ёки йўқлигини билиш учун олов ёқиб текшириш (одатда бу мақсадларда совушли эмульсия ёки махсус қурилмалардан фойдаланиш лозим);

ДИҚҚАТ!

Бинода (хонада) газ ҳиди пайдо бўлганда, дарҳол газ қурилмаларининг жўрақларини беркитиб, дераза ва эшикларни очини, елвизак (шамоллатиш) ҳосил қилиш ва телефон орқали 104 авария хизматини чақириб зарур. Олов ёқмаслик, чекмаслик, электр ёритиш асбоблари ва электр қурилмаларини ёқмаслик, электр қўнғироқлардан фойдаланмаслик, газланган ҳудуддан одамларни ташқарига чиқариш керак.

Газдан фойдаланиш қондаларига риоя қилмаслик инсон ҳаёти учун ХАВФЛИ бўлиши мумкин!

Нафасат яқинларингиз ҳаёти ва мулкни олдида, балки бошқа фуқаролар олдидаги ўз шахсий жавобгарлигингизни УНУТМАНГ!!!

ХАВФСИЗЛИГИНГIZ ЎЗ ҚЎЛИНГИЗДА!

Бир нусхатини олдим.

имзо _____

2022 йил " ____ "

NGT AKSIYADORLIK JAMIYATI

ТАБИЙ ГАЗНИ УЛУҲУРЖИ ИСТЕЪМОЛЧИЛАРГА ЕТКАЗИБ БЕРИШ ВА КАБУЛ ҚИЛИШ ШАРТНОМАСИ

№ 2 - 22/35

Навобий 2022 йил

Табиий газни улгуржи истеъмолчиларга етказиб бериш ва қабул қилиш
ШАРТНОМАСИ

2022 йил "21" с/1 2021-сон

Навоий ш.
(шартнома тузилган жой)

Низом асосида фаолият юритувчи Қўрғонтепа мўғалчи компанияси
(Истеъмолчунинг)

(кейинги ўринларда "Истеъмолчи" деб аталади), раҳбари Э.А. Шайхидов бир томондан ҳамда Низом ва 2021 йил "16" ноябрда берилган 02-19-48/8494-сонли ишончнома асосида фаолият юритувчи "Худудгазтаъминот" АЖ "Худудгаз Навоий" газтаъминоти филиали (кейинги ўринларда "Етказиб берувчи" деб аталади), раҳбари в.в.б Н.С. Раффапов иккинчи томондан, қуйидагилар тўғрисида мазкур шартномани туздилар:

I. ШАРТНОМА ПРЕДМЕТИ

1.1. Етказиб берувчи ўз зиммасига газ тармоқлари орқали Истеъмолчининг келишилган буюртманомаси бўйича табиий газ (кейинларда ўринларда газ деб аталади) етказиб бериш мажбуриятини олади, Истеъмолчи эса ўз зиммасига ушбу шартноманинг 1.4-бандида кўрсатилган ҳажмда газни қабул қилиш мажбуриятини олади ҳамда туловларни белгиланган нарх бўйича ўз муддатда амалга оширади.

1.2. Етказиб берувчи газни ушбу шартномага ва галаштириш лойиҳасига мувофиқ, газдан фойдаланиш учун стандартлаштирилган ва сертифициккага эга газ қурilmалари, шунингдек, электрон газни ҳисоблаш приборлари (кейинги ўринларда ҳисоблаш приборлари деб аталади) мавжуд бўлганда етказиб беради.

1.3. Истеъмолчи Етказиб берувчига тасдиқланган меъёрларга (Табиий газдан фойдаланиш қондаларининг 6-бандига) асосан ишлаб чиқариладиган маҳсулотга (ёки қўрсатилган хизмат) нисбатан келгуси йилда газга асосланган эҳтиёжини тақдим этади.

Истеъмолчи жорий йилнинг 15 июль кунига қалар келгуси йилда истеъмол қилиниши тахмин қилинаётган газ ҳажми бўйича буюртма беради.

1.4. Истеъмолчи билан келишилган буюртма бўйича етказиб бериладиган газ ҳажми техник шартларда белгиланган босим ва ҳажмда 20 25 йилда куб.м, нархи _____ минг сўмни ташкил қилади, жумладан чораклар ва ойлар бўйича қуйидагича тақсимланади:

I чорак	8000	мингкуб.м,	январь	3000	февраль	2500	март	2500
II чорак		мингкуб.м,	апрель		май		июнь	
III чорак		минг куб.м,	июль		август		сентябрь	
IV чорак	4500	мингкуб.м,	октябрь		ноябрь	2000	декабрь	2500

Етказиб берувчи томонидан хизматларни тўлиқ ҳажмда кўрсатиш учун магистрал ва газ тақсимоти тармоқларининг ишлаши нздан чиққан тақдирда, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 24 декабрдаги 277-сон қарорига қайд этилган стратегик ва иқтисодий аҳамиятга эга Истеъмолчиларга 20 йилда зарур бўлган табиий газнинг минимал ҳажми _____ минг куб метр, шу жумладан чораклар ва ойлар бўйича қуйидагича тақсимланади:

I чорак	8000	мингкуб.м,	январь	3000	февраль	2500	март	2500
II чорак		мингкуб.м,	апрель		май		июнь	
III чорак		минг куб.м,	июль		август		сентябрь	
IV чорак	4500	мингкуб.м,	октябрь		ноябрь	2000	декабрь	2500

1.5. Агар, Истеъмолчи ойлар бўйича бўлинган буюртманомани тақдим этмаса, Етказиб берувчи томонидан чорак учун ажратилган табиий газ ҳажми ойлар бўйича бир хил миқдорда тақсимланади.

1.6. Етказиб берувчи Истеъмолчи буюртмаларини табиий газ ресурсларининг ва газни тақсимлашнинг тасдиқланган балансига мувофиқ ажратилган ҳажмлар доирасида

кайта кўриб чиқиши мумкин. Истеъмолчи томонидан навбатдаги ой (чорак) учун кўрсатилган таъиний газ ҳажмлари ўзгарishi бўйича 10 кун олдин газ таъминоти таъминотида хабар берган тақдирда, бундай ҳолат ортқича олннган газ мнклори деб ҳисобланмайди.

II. ГАЗНИ ЕТКАЗИБ БЕРИШ ШАРТЛАРИ

2.1. Газ ушибу шартномада кайд этилган (1.4-банд) муддатларда ва ҳажмларда ҳамда ГОСТ 5542-2014 (Сановт ва коммунал фойдаланиш учун таъиний ёнувчи газлар) га мувофиқ тарздаги таъиний газни етказиб берилади.

2.2. Истеъмолчи Етказиб берувчидан ушибу шартноманинг 1.4 ва 1.5-бандларига асосан жорий ой учун газ истеъмолчининг суғалкк мевёрн доирасида газ қабул қилиб олади, шунингдек, ой охирида тузилган газ етказиб бериш ва қабул қилиш даволатномасини низолайди.

2.3. Етказиб берувчи Истеъмолчига 24 соат нчнда газ етказиб бериш ва қабул қилиш тартнби ва шартлари ўзгаргнлигини тўрисида барча усуллар орқали Истеъмолчинни хабардор қилиши шарт.
Етказиб берувчининг авария-диспетчер хизматларн телефон рақамлари:

Истеъмолчи манзили ва телефон рақами:
7044045 ШИРЦ 792220004

2.4. Етказиб берувчи Истеъмолчинн газ етказиб бериш киксартрилишига қалар камнда 24 соат аввал бу ҳақнда хабардор қилиши шарт, магистрал газ қуруларида юз берган авария ҳолатларн бундан мустасно. Истеъмолчи хабардор қилингандан кейинн газ етказиб бериш дарҳол киксартрилади ёки тўхтатилади.

2.5. Магистрал ва такемиловчи газ қуруларининг технологик иш режимилари бузилганда, шунингдек, куз-киш мавсумида иктомий соха объектларинн ва аҳоли истеъмолчиларини бир маромда таъиний газ билан таъминлаш мақсадида Етказиб берувчи Истеъмолчинни оголдирилган ҳолда газ етказиб беришни чеклаш ёки тўхтатиб қуйиш ҳуқуқига эга. Истеъмолчи эса захира ёқилги турндан фойдаланишига ўтади.

2.6. Истеъмолчи Етказиб берувчи билан газ етказиб бериш-қабул қилиш доирасида тезкор маълумотларни мунтазам алмашишни таъминлаш учун жавобгарликинн ўз зиммасига олади.

2.7. Истеъмолчи захира ёқилги турндан фойдаланишинн кўзда тутиши ва уни старли миклорда (3 ойдан кам бўлмаган муддатта) шакллантириши шарт. Истеъмолчи Етказиб берувчининг асосланган талаби билан таъиний газдан фойдаланиш қондаларига мувофиқ захира ёқилгига ўтishi ва газдан фойдаланишинн тўхтатиши лозим. Газ етказиб беришининг тўхтатилиши тегишли даволатнома билан расмийлаштирилади.

2.8. Истеъмолчи ўннга тегишли бўлган газ тармоқлари ва уларда ўрнатилган ускуналар, ГТП (газ такемилаш пункти), газдан фойдаланиш ускуналаридан соз ҳолда фойдаланиш, уларга хизмат кўрсатиш ҳамда саклаш учун жавобгар ҳисобланади.

2.9. Истеъмолчининг қўшимча газдан фойдаланиш ускуналарн ўрнатилиши, реконструкция қилиниши ёки таъмирланиши оқибатида газ сарфлаш ҳажми ўзгаришига олиб келган ҳолларда, Истеъмолчи Етказиб берувчидан қўшимча газдан фойдаланиш ускуналарини ўрнатиш ёки реконструкция қилишга техник шартларни олнши шарт. Газ тармоқларига уланш Таъиний газдан фойдаланиш қондаларига мувофиқ амалга оширилади.

2.10. Истеъмолчи ёки Етказиб берувчининг тўлов рекавизитлари ўзгарган ҳолатларда улар зудлик билан бир-биринн бу ҳақнда хабардор қилиши шарт.

2.11. Таъиний газни казиб олнчи, кайта ишлаш, узатиш, такемилаш ва истеъмол қилиш режимиининг ягона узлуksиз технологик жаравейинни ҳисобга олиб, таъиний газни ишлаб чиқарувчи ва Етказиб берувчининг талабларини бажариш Истеъмолчилар учун мажбурий ҳисобланади.

10.3. Шартнома шартларини бир томонлама рад этиш ва бир томонлама ўзгартиришга йўл қўйилмайдиган, қонунида белгиланган ҳолатлар бундан мустасно.

XI. ФОРС-МАЖОР ҲОЛАТЛАР

11.1.1. Томонлар:

а) табиий офатлар;

б) магистрал газ қуруларида ва газ тармоқларида, газни қайта ишлаш қорхоналари ва газ қазибчиқариш жойларида қутилмаган авария вазиятлари юзага келганда, шунингдек энгил бўлмас қучлар туфайли содир бўлган табиий офатлар, хуусуан, сел, ёмғир, сув тошқини, ёнғин чиқishi, ер қимирлаши, вирус тарқалиши ва пандемия даврида ҳамда Хукумат қарорига асосан тарафлар шартнома бўйича ўз мажбуриятлари бажариш имконии бўлмай қолганда жавобгарликка жавб этилмасдан, газ етказиб беришни тўхтатиш, қисқартириш ёки муносабатларини тўхтатиш ҳуқуқига эга бўлади.

11.1.2. Форс-мажор ҳолатлар юзага келган тақдирда, тарафлар ҳар қандай алоқа воисгаси ёрдамида бир-бирини хабардор қилиши керак.

11.3. Агар, кўрсатилган ҳолатлар 90 кундан ортиқ кун мобайнида сақланиб турса, томонлар музоқаралар йўли билан шартнома ни келтурсида бажариши тўғрисидаги қарор қабул қилиладигар.

XII. ШАРТНОМАНИНГ АМАЛ ҚИЛИШИ

12.1. Ушбу шартномага ўзгартириш ва қўшимчалар ёзма равишда расмийлаштириш шамда тарафлар томонидан имзоланиши керак.

12.2. Бюджет ташкилотлари учун шартнома Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2007 йил 28 февралдаги ПҚ-594-сон қарорига асосан Ҳазначилик бўлими томонидан мажбурий тартибда рўйхатдан ўтказилган кундан бошлаб қучга қиради.

12.3. Шартнома **2022** йил 31 декабрдан бўлган муддатга тузилган. Шартноманинг муддати тугатилган кейин, агар томонлардан бири шартномани бекор қилиш тўғрисида талаб билан муросеага қилмаган бўлса, шартнома кейинги йилга ўзайтирилган ҳисобланади.

Бюджет ташкилотлари учун шартнома бир йилга тузилади, шартноманинг муддати тугатилган кейин, агар томонлардан бири шартномани бекор қилиш тўғрисида талаб билан муросеага қилмаган бўлса, шартнома кейинги йилга ўзайтирилган ҳисобланади. Бюджетдан маблағ олувчилар ҳар йили **2022** йил 31 декабр санасига амал қилишлари лозим.

12.4. Томонларнинг ушбу шартнома бўйича даъволари давво қабул қилинган кундан бошлаб 30 кун мобайнида кўриб чиқилади.

XIII. ЯҚУНЛОВЧИ ҚОНДАЛАР

13.1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 18 июндаги "Табиий газ ва электр энергиясини сотиш механизмининг такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги №6010-сон қарорини қабул қилиш шартномага асосан табиий газни улгурчи истеъмолчиларга етказиб бериш жараёнида Ўзбекистон Республикаси Бош прокуратураси ҳузуридаги Мажбурий ижро бюросининг (БЮРО) барча ваколатлари 2020 йилнинг I-августига қадар амалда бўлади.

13.2. Ушбу шартнома томонларнинг ҳар бири учун иккис нусхада тузилган, иккала нусхаси ҳам бир хил юридик қучга эга.

қўриқилган метрологик аттестация ўтказиш муддати тугатган кундан қислов қўриқилган ёки метрологик аттестация ўтказиш учун ечилган кунгача бўлган вақтга;

е) ҳисобга олиш прибори ёки ўлчов комплексининг қисмларига ўрнатилган тамағларнинг бутлиги бузилганда – охириги кўриқ ёки газ таъминоти ташкилоти вақили бориб кўрган вақтдан бошлаб, лекин бир ҳисоб-китоб давридан кўп бўлмаган вақтга;

ж) ҳисобга олиш приборини ўзбошимчилик ёчиб қўйилганда – охириги кўриқ ёки газ таъминоти ташкилоти вақили бориб кўрган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача бўлган вақтга;

з) газни тарқатиш тармоқларининг метрологик режимини бузилган газ қуруларида ёки ГТПларида асбоб-ускуналар ўрнатилганда – охириги кўриқ ёки газ таъминоти ташкилоти вақили бориб кўрган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача бўлган вақтга;

и) Газ ҳисоблаш ускунасининг конфигурацияларига ноқонуний тарзда ташқи таъсир кўрсатган ҳолда табиий газни истеъмол қилиш ҳолатлари аниқланганда – ташқи таъсир кўрсатилган кундан бошлаб (агар аралашув кучини ва фактини таъсирдорчи хужжатлар мавжуд бўлса), бироқ давво муддатидан ортиқ бўлмаган муддатга;

к) ҳисобга олиш приборининг хотирасида сақланган ҳисобот ойда маълумотларини йўқотиш, газ ўлчашни автоматлаштирилган тизимдан ҳисобот ойда маълумотларини имкони бўлмаганда ёки етказиб берувчининг оператив журналларидан олинган маълумотлар бўлмаган тақдирда (Ҳисоб-китоб учун ТҲХНАТ (АСКУТ) тизими жорий қилинган истеъмолчиларда ҳисобот даври учун архив маълумотлари мавжуд бўлмаган ҳолларда истеъмол қилинган табиий газ ҳажмлари тўғрисидаги маълумотлар ТҲХНАТ тизимида қайд этилган маълумотлардан олинади);

л) газ истеъмолчи ҳажмлари ҳисобга олиш приборининг руҳсат этилган максимал ўлчов чегарасидан ортиқча бўлганда, пломбаламаган газ жиҳозлардан фойдаланилган газ учун ҳисоб-китоблар охириги хатловдан ўтказиш даволатномаси тузилган кундан, хатлов даволатномаси мавжуд бўлмаганда эса – газ таъминоти ташкилоти вақили томонидан охириги марта бориб кўрилган кундан амалга оширилади;

м) ташлаштириш хужжатларини расмийлаштирмадан истеъмолчи томонидан қўшимча газ қўрилмаси ўрнатилган ҳолати аниқланганда (қўшимча газ анжомларини ўрнатиб олиб фойдаланаётганлик факти бўйича асослангилувчи хужжатлар мавжуд бўлганда) – бир ҳисоб-китоб даврига;

3.18. Истеъмолчининг ҳисобга олиш прибори газ ҳажмининг пастки чегараси ёстида сарфлаганда, газ ҳажми ҳисобга олиш прибори ва/ёки ўлчов комплексининг метёрли-техник хужжатларида кўрсатилган ўлчовининг пастки чегарасида олинади.

3.19. Етказиб берувчи томонидан етказиб бериладиган газ ҳажмининг ишончилигига таъсир кўрсатувчи ўлчов комплекслари ва ҳисоблаш приборларининг ишлаши бузилган ҳолатлар аниқланганда, Етказиб берувчи "Ўзстандарт" агентлиги бўлиммаларида ўлчов комплекслари ва газни ҳисоблаш приборларини экспертизадан ўтказишни талаб қилиш ҳуқуқига эга.

Агар ўлчов комплекслари ва ҳисоблаш приборлари носоз бўлса, экспертизадан ўтказгилуви учун тўловлар Истеъмолчи томонидан, соз ҳолатда бўлганда эса – экспертиза ўтказилиши талаб қилган Тараф томонидан амалга оширилади.

3.20. Агар ҳисобга олиш прибори ишдан чиққанда ёки ҳисобга олиш прибордан газ сизиб чиқиш ҳолатлари аниқланган тақдирда Истеъмолчи 24 соат ичида Етказиб берувчига бу ҳақда хабар бериши шарт. Шунингдек қорхонадаги газ ниллатишга асбоб-ускуналарни ишлаш графигини тузиши ва ишламайдиган газ асбоб-ускуналарини Етказиб берувчи билан биргилликда ўчириб тамағлангишни таъминлаши шарт.

3.21. Ҳисобга олиш приборларида газ сизиб чиқиш ҳолати аниқланган тақдирда қайта ҳисоб-китоблар охириги кўриқ ёки газ таъминоти ташкилоти вақили бориб кўрган вақтдан бошлаб аниқланган кунгача, лекин давво муддатидан кўп бўлмаган даврда амалга оширилади. (O'z DSt: 8.586 та қўра газни аниқлаш тизимлари терметрик ҳолатда бўлиши керак).

IV. ЕТКАЗИБ БЕРИЛГАН ГАЗ УЧУН ХИСОБ-КИТОБНИ АМАЛГА ОШИРИШ

4.1. Истеъмолчи мазкур шартнома асосида етказиб берилган газ учун тўловни амалга ошириши шарт.

4.2. Газ учун нархлар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигитомонидан амалдаги қонунчиликка мувофиқ белгиланади.

4.3. Истеъмолчи хисоб-китоб киши даври бошланмишидан камда 5 кун олдин Етказиб берувчининг хисоб рақамига ушбу шартноманинг 1.4 ва 1.5-бандларида кўрсатилган ойлик газ ҳажми қийматининг 100 фоиз суммасини олдиндан тўлайди.

Хисоб-китоб даври бошланмишидан камда 5 кун олдин хисоб-китобни 50 фоиз олдиндан ҳақ тўлаш асосида амалга ошириш хоҳишини билдирган истеъмолчилар хисоб-китоб амалга оширилган даврни кўрсатиб етказиб берилган табиий газ учун 50 фоиз олдиндан ҳақ тўлаш асосида хисоб-китоб киши тўрисида Етказиб берувчига билдирти тартибда мурожаат қилишга ҳақлидир. Бундай ҳолатларда истеъмолчилар хисоб-китоб даври бошланмишидан камда 5 кун олдин газ тариноти ташкилотининг хисоб рақамига табиий газ етказиб берилган шартномада кўрсатилган ойлик табиий газ ҳажми қиймати суммасининг 50 фоиз миқдорда олдиндан ҳақ тўлашлари шарт. Амалда истеъмол қилинган табиий газ ҳажми учун якуний хисоб-китоб ҳисобот ойнанинг охиригача амалга оширилади.

4.4. Истеъмолчига газ олдиндан тўловни етказиб берилмайди.

4.5. Олдиндан тўлов амалга оширилмаган тақдирда, Истеъмолчига газ етказиб берилмайди (стратегик қорхоналар ва ижтимоий аҳамиятта эга истеъмолчилар бундан мустафо).

4.6. Истеъмолчи ҳар ойнанг 10 санастига қадар аввалги ойда истеъмол қилинган газ учун якуний хисоб-китобни амалга ошириши керак.

4.7. Стратегик ва ижтимоий аҳамиятта эга Истеъмолчилар хисоб-китоб киши ойна тўтагандан кейин 30 кун мобайнида олдинган газ учун якуний хисоб-китобни амалга ошириши шарт.

4.8. Табиий газдан фойдаланишда Истеъмолчининг айби билан табиий газ етказиб берилган шартномада кўрсатилгандан ҳажмдан кам фойдаланилган тақдирда, аввал тарихда тўланган маблағлар қайтарилимайди, кўрсатиб ўтилган маблағлар эса келгусида газдан фойдаланишда хисобга олинмайди.

4.9. Истеъмолчи томонидан табиий газ етказиб берилган шартномада белгилангандан кўли ҳажмида ва газ тариноти ташкилот билан олдиндан келишилмасдан газ олдинган тақдирда, Истеъмолчилар шартномадаги ҳажмлардан ортингда олдинган табиий газ қийматига нисбатан 1,4 қозфичмент билан оширилган тўлов учлирилади.

Бунда, белгиланган тартибда хисоблаш приборини алмаштириш, тавмирлаш, хизмат кўрсатиш, текшириш ва созишнинг мониторинг қилиш учун ечиб олиш, шунингдек, Истеъмолчига алкокадор бўлмаган турли хил (электр таъминоти носозлиги, чакмак, кичка тулашу ва х.к.)дан техник носозликлар аниқланганлиги сабабли истеъмол қилинган табиий газ ҳажмини ўнатишдан газ асбоб ускуналаридаги тўлиқ қуввати бўйича хисоб-китоб қилиниши натижасида шартномадаги ҳажмлардан ортингда ҳажмларни ташкил қилиш ҳолатлар бундан мустафо.

4.10. Табиий газ учун Истеъмолчининг қарзи мавжуд бўлган тақдирда, унинг аввал тўлов хисобига ўтказилган маблағлари Истеъмолчинини ҳабардор қилган ҳолда қарзни қоплашга йўналтирилади ва аввал тўловни сифатида хисобга олинмайди.

4.11. Шартномада кўрсатиб ўтилган муддатларда етказиб берилган газ қиймати ўз вақтида тўланмаганда, Истеъмолчи муддат ўтган ҳар бир кун учун муддат ўтган тўлов суммасининг 0,4 фоиз миқдорда, лекин муддат ўтган тўлов суммасининг 50фоизидан ошмайдиган миқорда пеня тўлайди.

г) истеъмолчи томонидан шартнома талабларига амал қилинмаганда;

д) мазкур шартноманинг 2.5 ва 6.1. бандларида кўрсатилган ҳолатларда.

8.2. Етказиб берувчи томонидан шартнома мажбуриятларининг бажарилмаслиги натижасида Истеъмолчига моддий зарар етказилганда, Етказиб берувчининг мансабдор шахсига нисбатан баъаий хисоблаш миқдорининг ўн баробаридан ўн беш баравари миқдорда жарима қўлиналиди.

8.3. Шартномада кўрсатилган ҳажмдан кам ҳажмда газ етказиб берилган тақдирда, Етказиб берувчига нисбатан Ўзбекистон Республикасининг "Ҳужжатик юришувчи субъектлар фаолиятининг шартномавий-ҳуқуқий баъаи тўрисида"ги Қонуни асосида жарима санкциялари қўлиналиди, қўлиналиди ҳолатлар бундан мустафо:

а) форс-мажор ҳолатлар;

б) манстрай газ қувурларида ва газ тармоқларида авария ҳолатлари юз берганда;

в) қил даврида вақтинча газ етказиб берил чекланганда (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2008 йил 24 декабрдаги 277-сон қарорлари, шунингдек, Қоракатпонгстон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятларда Тошкент шаҳри ҳокимлилари қарорлари билан тасдиқланган газ етказиб берил тармоқидан узно қўлилайдиган объектлар руҳиятига киритилган қорхоналардан ташқари);

г) шартномаасосида Истеъмолчи томонидан ўз зиммасига олдинган мажбуриятлар бажарилмаганда.

8.4. Етказиб берилган табиий газнинг сифати шартнома ёки норматив ҳужжатлар талабларига мос келмаганда, Истеъмолчи газ қабул қилиш ёки унинг учун ҳақ тўлашни рад этганда Етказиб берувчидан етказиб берилган сифати зарур даражада бўлмаган газ ҳажми қийматининг 20 фоиз миқдорда жарима тўлашга талаб қилиш ҳуқуқига эга. Агар, газ қиймати тўланган бўлса, Истеъмолчи Етказиб берувчидан белгиланган тартибда тўланган суммани қайтарини талаб қилиш ҳуқуқига эга.

8.5. Етказиб берувчи томонидан шартномада кўрсатилган ҳажмлардан кам газ етказиб берилганда, Етказиб берувчи Истеъмолчига муддати ўтган ҳар бир кун учун мажбуриятларнинг бажарилмаган суммасининг 0,5 фоиз миқдорда, бироқ етказиб берилмаган газ қийматининг 50 фоизидан ошмайдиغان миқорда пеня тўлайди.

8.6. Шартномада кўрсатиб ўтилган муддатларда етказиб берилган газ ҳақи ўз вақтида тўланмаган тақдирда, Истеъмолчи муддати ўтган ҳар бир кун учун муддат ўтган тўлов суммасининг 0,4 фоиз миқдорда, бироқ муддати ўтган тўлов суммасининг 50 фоизидан ошмайдиغان миқорда пеня тўлайди.

IX. ҚОРУЛИЦИГА ҚАРШИ ТАЛАБЛАР

9.1. Ушбу шартноманинг ҳар бир тарафлари бир-бирига нисбатан амалдаги қорлуқига қарши қураш талаблари, шу жумладан, бу билан чекланиб қолмасдан, барча амалдаги қонуни ва қондиларга онд шартларни ва талабларни талбик этилишини ифодалайди ва қарфолгайди.

9.2. "Истеъмолчи" "Етказиб берувчи"га мазкур шартнома доирасида қўлилайдиган амал қарфолгайди ва қўлилайди мажбуриятларни ҳам ўз зиммасига олади: Шартноманинг амал қилиш муддати давомида у (шунингдек, унинг ходимлари, директорлари, ағентлари ва бошқа вакиллари), истеъмолчи мафлаатлари учун ағент ёки вакил сифатида ҳаракат қилиб, "Етказиб берувчи"нинг қорлуқига қарши амалдаги талабларига ва Ўзбекистон Республикасининг барча қонуни ва қондиларига қатъин риоя қилади.

X. НИЗОЛАРНИ ҲАЛ ЭТИШ ТАРТИБИ

10.1. Келишимовчиликлар ва низоли масалалар юзата келган тақдирда томонлар қочилата қўра, уларни сулдана ҳал этиш тардларини қўрадилар.

10.2. Келишимовчиликлар ва низоли масалаларни ҳал этиш учун тарафлар белгиланган тартибда жавоблар жойлашган жойдаги тегишлиқ муражаат қилишга ҳақлидир.

- газ тармоқларида ёки газдан фойдаланиш ускунасида вуқудга келган табиий газ сизиб чиқилиши ҳолати ҳақида газ таъминоти ташкилоти диспетчерлик хизматларини зудлик билан хабардор қилиш;

- ўзининг газ тармоқлари дахлсизлигини таъминлаш ва эҳтимоли бўлган руҳсатсиз уланлишларни аниқлаш мақсадида уларни ва улардаги ускуналарни мунтазам равишда кўздан кечириб чиқиш;

- газ таъминоти ташкилотлари газ тармоқларига сертифицирланмаган, газлаштириш лойиҳасига (ЛПХ) мувофиқ бўлмаган газдан фойдаланиш ускунасининг уланлишига йўл қўймаслик;

- газ етказиб берувчи вақиллари ва "Ўзнефгазлексция" ҳодимларининг (тегишли гувоҳнома кўрсатилган тақдирда) табиий газни истеъмол қилишни ҳисобга олиш приборларини ва ёки газдан фойдаланиш ускунасини куннинг исталган вақтида эркин кўздан кечиринини таъминлаш;

- газдан фойдаланиш ускунасидаги носозликларни (бундай турдаги ишларни бажариш ҳуқуқига эга бўлган ихтисослаштирилган бригадалар ёки ходим ёрдамида) бартараф этиш;

- табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг ишлашига тўққинлик қилувчи ҳаракатларни амалга оширмаслик, уларнинг қасдан бузилишига йўл қўймаслик ва ўрнатилган тамгаларнинг бутунлигини таъминлаш;

- табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш приборлари ишдаги носозлик аниқланган тақдирда, газ таъминоти ташкилотини ўзи учун қулай шаклда дарҳол хабардор қилиш.

- Газ тармоғи бўлиниши чегарасида табиий газ сарфи бўйича маълумотларни масофадан олиш имкониятини берувчи газ истеъмолини ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган (ПТХНАТ-АСКУТ) тизимига уланган ҳисоблаш приборлари Истеъмолчи томонидан ўрнатиш.

7.4. Истеъмолчи Етказиб берувчидан қуйидагиларни талаб қилиш ҳуқуқига эга:

- етказиб берилган табиий газнинг аниқланган ҳажмига ва бошқа параметрларга норози бўлган тақдирда, Етказиб берувчининг табиий газни истеъмолини ҳисобга олиш приборлари ишлашининг ишончлилигини текшириш учун комиссия ташкил этиш;

- табиий газнинг стандартлаштириш бўйича норматив ҳужжатларда кўзда тутилган сифатда ва етказиб берилиш режимида риоя қилган ҳолда узатилиши;

- табиий газни етказиб берилиш шартномаси бекор қилинганда, фойдаланилмаган газ ҳажми учун тўланган суммани қайтариш;

- табиий газни етказиб берилиш шартномасини қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама бекор қилиш;

- табиий газни етказиб берилиш тўхатирилганда, зарарни қоплашни талаб қилиш (шартноманинг 2.5. ва 6.1. бандлари бундан мустасно);

- газ етказиб беришни вақтинча тўхатишни.
Истеъмолчи қонунчилик ҳужжатларида белгиланган бошқа ҳуқуқларга эга бўлиши мумкин.

VIII. ТАРАФЛАРНИНГ МОДДИЙ ЖАВОБГАРЛИГИ

8.1. Етказиб берувчи Истеъмолчига газ етказиб бериш шартномасига асосан газ етказиб берилмаган ёки тўлиқ етказиб берилмаганлиги оқибатда етказилган моддий зарар ва бой берилган фойдани белгиланган тартибда қоплайди.

Етказиб берувчи газни етказиб бермаганлик ёки тўлиқ етказиб бермаганлик учун қуйидаги ҳолларда жавобгар ҳисобланмайди:

- Истеъмолчи томондан газ таъминоти тармоқларига қўшимча газдан фойдаланиш ускунасини руҳсатсиз улаш ҳолати аниқланганда;
- Фойдаланилган газ учун тўлов амалга оширилмаганда;
- қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳолатларда.

4.12. Ҳисоб-китоб ойда етказиб берилган табиий газ ҳажми Етказиб берувчи вақиллари томонидан табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш приборидан кўрсаткичларни ёзиб олиш (ПТХНАТга уланган, шунингдек, табиий газни истеъмол қилишни ҳисобга олиш приборлари эга бўлмаган ва белгиланган метёрлар бўйича ҳисоб-китоб қиладиган истеъмолчилар бундан мустасно) асосида, кейинчалик ёзиб олинган кўрсаткичлар Fossa тизимига киритилиши, шунингдек, истеъмолчилар томонидан табиий газ истеъмолини ҳисобга олиш приборлари кўрсаткичларини интерактив хизматлар воситаларидан фойдаланган ҳолда қайтариш орқали аниқланади.

4.13. Шартноманинг 4.12-бандига асосан кўрсаткич олингандан сўнг кейинги ойнинг 5 кунига қадар Етказиб берувчи томонидан ҳисоб-китоб ойна учун газ етказиб бериш-кабул қилиш далолатномаси расмийлаштирилади. Расмийлаштирилган газ етказиб бериш-кабул қилиш далолатномасига асосан истеъмолчига электрон ҳисоббарақ-фактура юборилади.

4.14. Етказиб берувчи Истеъмолчи ўртасидаги ҳисоб-китобларнинг ҳаққонийлигини таъминлаш учун ҳисобот даврида газни етказиб бериш-кабул қилиш далолатномаси Истеъмолчида қуйидаги техник ҳужжатлар мавжуд бўлганда расмийлаштирилади:

а) газни ҳисоблаш прибори ҳотирасидан ҳисобот даври учун олинган (сўчирма) архив маълумотлари;

б) Истеъмолчи тақдим этиладиган, Истеъмолчининг бўлиниш чегарасига бўлган жойдаги газ тармоқлари ва ГТҚлардаги технологик йўқотишларнинг ҳажми тўғрисидаги далолатноманинг мавжудлиги; Бунда Истеъмолчи баландида бўлган газ тармоқлари ва ГТҚдаги технологик йўқотишлар Истеъмолчи ҳисобига олиб борилади.

4.15. Истеъмолчи ойнанинг 7 кундан кечиктирмасдан Етказиб берувчидан ҳисоб-китоб ойна учун газ етказиб бериш ва қабул қилиш далолатномасини қабул қилиб олади, имзолайди ва бир нусхасини Етказиб берувчига жўнаатади. Расмийлаштирилган газ етказиб бериш-кабул қилиш далолатномасига асосан электрон ҳисоббарақ-фактурани қабул қилади.

4.16. Табиий газни етказиб бериш-кабул қилиш далолатномасини имзоламаслик ёки уни эътирозлар билан имзолаш Истеъмолчини кўрсатиб ўтилган табиий газ ҳажмлари учун тўловлардан озод қилмайди. Узатишган ёки қабул қилинган газ ҳажмлари аниқлашдан норози бўлган томон далолатномада норозилик сабабларини мажбурий акс эттириш йўли билан ҳисоб-китоб қилиш ойна тутагандан кейин 10-кунгача бошқа томонга бу тўғрида маълум қилиб, сўнг далолатноманинг бир нусхасини Етказиб берувчи вақилга тақдим қилади. Ушбу масалани ўзаро ҳал этиш имконияти бўлмаганда, келишмовчилик сабаблари белгиланган тартибда кўриб чиқилиши керак.

4.17. Истеъмолчидан дебитор қарзларини ундириш Етказиб берувчи томонидан қонунда белгиланган тартибда амалга оширилади.

4.18. Газ узиб қўйилгандан сўнг ўзбошимчилик билан қайта уланганда, истеъмол қилинган газ ҳажми ва унинг қиймати газ узиб қўйилган кундан бошлаб, уланган газдан фойдаланиш ускунасининг бир суткада 24 соат ичда тўлиқ қувват билан ишлаб туриши ҳисобдан аниқланади.

4.19. Газ учун амалдаги тарифлар (нархлар) ўзгарган тақдирда, Етказиб берувчи бу ҳақдаги ахборотни ўн беш кун олдин оммавий ахборот воситалари орқали хабардор қилади. Газ учун тарифлар ўзгарганида, мазкур шартнома ўз кучида қолади, истеъмол қилинган газ учун тўлов эса янги тариф асосида, у қонунда белгиланган тартибда қонунга қаршидан сўнг амалга оширилади. Бунда истеъмолчи табиий газнинг аввал тарихасида тўланган ҳажми учун тўлов қонундан бошлаб қўли билан кейинги 1 ой кўшимча тўлов тўлашдан озод қилинади.

У. ХУКЎКЎБУЗАРЛИКЛАР ВА ГАЗДАН ВОҚОНУНИ Фойдаланиш учун жавобгарлик

5.1. Газдан фойдаланишда Истеъмолчи томонидан назкур шартноманинг 3.17. ва 4.18.-бандида кўрсатиб ўтилган хукукбузарликларга йўл қўйилши, Етказиб берувчи ва Истеъмолчи кўрсатилган томонидан имзоланган ва исми нуқсадга тўқилган даволатномаси билан расмийлаштирилади.

5.2. Ушбу шартноманинг 5.1-бандига асосан расмийлаштирилган даволатномага мувофиқ Истеъмолчида, фойдаланган газ ҳажми қиймати (амалдаги тарифлар бўйича) ундириб олинади.

5.3. Бунда назкур шартноманинг 5.2-бандида кўрсатилган ҳолатларда газ ҳажми қийمатининг ундирилиши Истеъмолчининг қонунийликда белгиланган жавобгарликдан озод қилилади.

VI. ТАРМОҚДАН УЗИБ ҚЎЙИШ ВА КАЙТА УЛАНИШ ТАРТИБИ

6.1. Истеъмолчида қўйилган ҳолатларнинг мавжудлиги ҳамда ушбу ҳолатларнинг бартараф этилушига қадар газ тармоқларидан узиб қўйилди:

- шартномавий мажбуриятлар бажарилмаганда;
- Етказиб берувчи вақолатларнинг газдан фойдаланиш уқуқнашари ва ҳисобга олиш қурималарининг назоратдан ўтказишга йўл қўйилмаганда;
- фойдаланилган газ учун ҳисоб-китоб ўз вақтида амалга оширилмаганлиги натижасида ҳарidorлик мавжуд бўлганда;
- шартномада белгиланган буюртмаларга етарли миқдорда олинган тўловлар амалга оширилмаганда;
- Етказиб берувчининг ва "Ўзнефтьгаз инспекция"нинг кўрсатмаларини бажарилмаганда;

-ҳисоблаш приборларида касдан зарар етказилганда, прибор кўрсаткичларини ўзгартириш мақсадида уларнинг ишлашига тўқсинлик қилувчи хатто-ҳаракатлар амалга оширилган ҳолатларда;

- газни ҳисобга олиш приборларида ташқи таъсир кўрсатишга ҳаракат қилиш;
- Газдан фойдаланиш қоидаларига эга равишда газ тармоқларида ноқонуний уланш ёки бошқа қондабузарликлар ёқуд газни талон-тароқ қилиш ҳолатлари аниқланганда;

Бунда Етказиб берувчи газ таъминотининг ўчирилиши натижасида етказилган молдй зарар ёки бой берилган фойда учун жавобгарликни ўз зиммасига олмайд.

6.2. Тармоққа қайта уланшда амалдаги қонунийликка мувофиқ Истеъмолчида баъзанй ҳисоблаш миқдорининг ўн баравари миқдориди ҳақ ундирилади. Шартноманинг 13.1.-бандига кўрсатилган ҳолатлардан мустасно.

6.3. Газ истеъмолчини ҳисобга олиш ва назорат қилишнинг автоматлаштирилган тизими (ТТХЖИЛТ) дарига уланган истеъмолчиларни масофадан қайта улаш учун ҳақ ундирилмайди.

VII. ТАРАФЛАРИНИНГ ХУКЎҚУДАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИ.

7.1. Етказиб берувчи қўйилганларга мажбур:

- ўзига қарашли бўлган газ тармоқларини соз ҳолатда сақлаш ва уларни ўз ҳисобидан таъмирлаш-тинсатиш;
- ўз газ тармоқларининг техник ҳолатини ва умарда руҳсатсиз уланшларни аниқлаш учун даврий кўздан кечириш;
- таъиний газ етказиб бериш қискарган ёки тўхтатган тақдирда бу тўғрида Истеъмолчиларин хабардор қилиш;

- газ ҳисоблаш уқуқнашаридан олинган архив маълумотларин, электрон маълумотларининг берча нармелтрларини қамда уч йил мобайнида ўзнда сақлашнишни таъминлаш;

- шартноманинг 3.17. ва 4.18.-бандларида кўрсатилган ҳолатлар содир этилганлиги ва ушбу ҳолатларни бартараф этилушига қадар таъиний газ таъминотини қўшичча олоҳлантиришларсиз тармоқдан ўчириш;
- таъиний тизимнинг руҳсатсиз истеъмол қилинганлиги, газ тармоқлари молдй бойлиқларининг талон-тароқ қилинганлиги тўғрисида хукуқни муҳоффаза қилиш органларини хабардор қилиш;
- Истеъмолчида газ етказиб бериш шартномасида келишилган шартлар асосида газни етказиб бериш;
- қонунда назарда тутилган тартибда монополияга қарши давлат органининг тақлимномасига асосан шартномага ўзгартиришлар киритиш;
- Етказиб берувчи ва вақолатли давлат органларининг мажбурий кўрсатмаларини бажариш;

- техник хизмат кўрсатиш шартномаларига мувофиқ истеъмолчиларнинг яқки газ тармоқлари, газдан фойдаланувчи уқуқнашарини техник тафтишдан ўтказиш ва уларга профилактика хизмат кўрсатиш;

- таъиний газ сизиб чиқишида — дархол;
- овқат тайёрлаш учун муҳтақланган газдан фойдаланиш уқуқнашарининг носозлигида — бир кун давомида;
- иситиш мавзумида иситиш учун муҳтақланган газдан фойдаланиш уқуқнашарининг носозлигида — бир кун давомида;
- носки сув ва иситиш учун муҳтақланган газдан фойдаланиш уқуқнашарининг носозлигида (иситиш мавзумидан ташқари вақто) — икки кун давомида;

- Газдан фойдаланиш уқуқнашарини 5 сутка муддат ичида амалштириш;

Етказиб берувчи қонунийликка мувофиқ бошқа мажбуриятларга ҳам эга бўлиши мумкин.

7.2. Етказиб берувчиқўйилган хукуқларга эга:

- техник заруратга кўра, Истеъмолчинин белгиланган тартибда хабардор қилган ҳолда, таъиний газни етказиб беришни қискартириш ёки тўхтатиш;
- газ таъминоти тармоқларида руҳсатсиз уланш ҳолатлари аниқланганда уларни белгиланган тартибда газ тармоқдан узиб қўйиш;
- Истеъмолчилардан таъиний газдан фойдаланиш қоидалари ва газни етказиб бериш шартномаси талабларига риоя этишни талаб қилиш;
- таъиний газни етказиб бериш шартномасини ижро қилишдан қонун ҳужжатларига мувофиқ бир томонлама воз кечиш;
- газ тармоқларида авариянинг олдини олиш ёки бартараф этиш юзасидан кечинтириб бўлмайдиган чораларни кўриш заруратин юзата келганда, Истеъмолчи билан келишмасдан ва уни олоҳлантирмадан ҳамда эудлик билан хабардор қилган ҳолда, таъиний газни етказиб беришни тўхтатиш ёки чекаш;
- ушбу шартномада назарда тутилган ҳолатларда, аниқланган қондабузарликлар бартараф этилушига қадар аввалдан олоҳлантирмаган ҳолда газ етказиб беришни тўхтатиш.

- таъиний газ етказиб бериш шартномасини бир томонлама бекор қилиш.

7.3. Истеъмолчи қўйилганларга мажбур:

- ҳисобот ойнада таъиний газ етказиб бериш ва қабул қилиш даволатномасини ва ҳисоб-ваъжасини расмийлаштириш учун ҳар ойнинг 5-санасига Етказиб берувчинга электрон газ ҳисобдонини архив маълумотлари (распечатка) ёки газни ҳисобга олиш приборларининг кўрсаткичларини тақдим этиш;
- газдан оқитона ва тежамкорлик билан фойдаланиш;
- газ ҳужжатини газ қувурлари ва уқуқнашарини техниксиқхатдан соз ҳолатда сақлаш;